

grada Koprivnice (2007.) te o časopisima *Ekonomska i ekohistorija: časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša* (vol 3, 2007., br. 3) i *Scientia Podraviana: glasilo Povijesnog društva Koprivnica* (godišće 19, 2007., br. 21), Ivan Peklić o časopisu *Cris: časopis Povijesnog društva Križevci* (godišće 9, 2007., br. 1), te Hrvoje Petrić o znanstvenom skupu *Žene u povijesti Koprivnice i Podravine* (Koprivnica, 2007.).

Mario Kolar

PODRAVINA. ČASOPIS ZA MULTIDISCIPLINARNA ISTRAŽIVANJA, BR. 14, VOL. VII, MERIDIJANI, KOPRIVNICA, PROSINAC, 2008.

Posljednji, četrnaesti, broj časopisa *Podravina* počinje člankom Ranka Pavleša, dugogodišnjeg istraživača podravske povijesti, pod naslovom »Područje Koprivničko-križevačke županije u odnosu na granice tijekom srednjeg i ranog novog vijeka« u kojemu autor nastoji prikazati odnos granica u blizini Koprivničko-križevačke županije i njihov utjecaj na postojeće stanovništvo u srednjem i ranom novom vijeku. U radu se podjednako istražuju državne i etničke granice. Prvi dio bavi se promjenama granica od doseljavanja Slavena do 1526. godine, a u drugom dijelu rada autor obrađuje odnos spram granica početkom novog vijeka, koji je uvelike bio definiran širenjem Osmanskog Carstva, ali i uklapanjem hrvatskih i mađarskih zemalja u hasburšku državu.

Drugi po redu je rad Szabolcsa Varge »Grad Pečuh u doba osmanske vlasti« u kojem se opisuje 145-godišnja turska nazočnost u Pečuhu. Zahvaljujući toj činjenici, autor ustvrđuje da je grad Pečuh u to doba bio most između kršćanske i muslimanske kulture, kulturni i prosvjetni centar te time obogaćen istočnjačkom kulturom i arhitekturom. Zanimljiva je usporedba i sličnost s gradovima Osijekom i Banja Lukom, čiji su se graditelji u ono doba međusobno dogovarali. Pečuh je također predstavljao krajnju točku trgovine s Balkanom, što je rezultiralo time da i dandanas predstavlja jedan od najznačajnijih gradova južnog Zadunavlja.

Zoltan Gózszy u svom članku »Svećenstvo i katolička obnova u južnom Zadunavlju nakon osmanske vladavine« analizira razvoj institucija Katoličke crkve i oblike katolicizacije u prvoj polovini 18. stoljeća kroz djelovanje određenih župa i svećenika. U članku se bavi i problemima samog ustroja župa, koji su bili uvjetovani različitim zahtjevima od države, same Crkve ili, pak, zemljoposjednika. Poseban naglasak je stavljen na prikaz uloge svećenika iz reda hrvatskog narodnog korpusa na području samog južnog Zadunavlja i onih koji su dolazili iz same Hrvatske te na njihov značaj na hrvatsku zajednicu na područjima Šomođske, Baranjske i Zala županije.

U članku »Plemićka obitelj Tattenbach i njihovi posjedi u Štajerskoj« Dejan Zadravec s mariborske Univerze govori o usponu i padu plemićke obitelji Tattenbach te o njihovim posjedima. Riječ je o bavarskoj obitelji koja se u Štajerskoj spominje već krajem 15. stoljeća, a čiji su se prethodnici u blizini rijeke Sutle borili protiv turskih najezda.

Mirela Slukan-Altić iz Instituta društvenih znanosti »Ivo Pilar« na temelju arhivskih izvora, a osobito zapisnika Gradskog poglavarstva Varaždina te kartografskih izvora, obrađuje

prostorni razvoj i gradnju Varaždina. Budući da je tijekom 16. stoljeća Varaždin bio središnje naselje sjeverne Hrvatske, autorica ujedno analizira i njegove centralne funkcije. U radu je predstavljen i nepoznat plan grada Varaždina iz 1578. godine.

Sveučilišna profesorica u mirovini Mira Kolar-Dimitrijević u svom članku »Grad Koprivnica na putu modernizacije« opisuje Koprivnicu do polovice 19. stoljeća kao mali, zaostali grad, stisnut između građanske i vojne Hrvatske. Tada se, zahvaljujući zalaganjima njenih građana i osobito došljaka, počinje dinamičnije izgrađivati te do kraja stoljeća postavlja čvrste temelje modernoga grada. Početkom 20. stoljeća Koprivnica se mogla uspoređivati sa svakim perspektivnim gradom u ondašnjoj Hrvatskoj.

Temu političke povijesti Molva u razdoblju između dva svjetska rata obrađuje Vladimir Šadek u svom članku »Iz političke povijesti molvarske Podravine u međuratnom razdoblju«, dajući jasan prikaz ondašnje političke situacije i raspoloženja pučanstva, prvenstveno podravskog seljaka koji je većinski podržavao Hrvatsku seljačku stranku. Radi jasnijeg razumijevanja autor se usredotočuje na dio kotara Đurđevac, odnosno na područja općine Virje i Đurđevac, to jest područja kotara Koprivnica koja graniče s molvarskom općinom. Obraduje kronološki slijed zbivanja od stvaranja Kraljevine SHS kroz razvoj stranačkog života, važnijih osoba i izbora, a pritom izdvaja Franju Novakovića kao najistaknutijeg političara u Molvama u međuratnom razdoblju, koji je 1935. godine na parlamentarnim izborima pobijedio noseći listu opozicije u kotaru Đurđevac.

Mario Kolar iz Molvi u svom članku »Odnos identiteta i okoliša u kajkavskom pjesništvu Frana Galovića« analizira identitet lirskog subjekta Galovićeve kajkavskog pjesništva s obzirom na zavičajni podravski okoliš i jezik. Kao polazište autor analizira Galovićev ciklus »Z mojih bregov...« te pokušava elaborirati tezu da lirski subjekt ustvari pati od nemogućnosti zadobivanja (cjelokupnog) identiteta, odnosno da ukupnost zavičajnog okoliša ne jamči i cjelovitost identiteta.

Članak »Mura - čovjek - priroda« autorice Sandre Kantar s Visokoga gospodarskog učilišta u Križevcima te koautorica Marijane Ivanek-Martičić i Zvezdane Augustinović iz iste institucije daje pregled radova studenata Visokoga gospodarskog učilišta, nastalih u sklopu Interreg III A projekta suradnje s naslovom »Mura - čovjek - priroda«, koji je realiziran s partnerskom institucijom Poljoprivrednim fakultetom Georgikon iz Keszthelya Sveučilišta Veszprem u Mađarskoj, Nacionalnim parkom Balaton i nevladinom organizacijom za zaštitu prirode »Bijeli gavran«. Studentski radovi u tom projektu obrađuju prirodu uz rijeku Muru, njezine biljne i životinjske vrste, etnografske osobitosti te kulturu i umjetnost kraja uz hrvatsku stranu Mure.

U članku »Međuregionalne organizacije županije Zala u hrvatsko-slovensko-mađarskoj prekograničnoj suradnji« Lóránt Bali daje prikaz međuregionalne prekogranične suradnje i veza temeljem aktivnosti i djelovanja različitih organizacija sa strane županije Zala. Autor analizira zemljopisno-prometnu situaciju županije Zala i daje prikaz njezinih međuregionalnih veza s Hrvatskom i Slovenijom od 1992. godine do danas.

Hrvoje Petrić iz Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u koautorstvu s Jarmilom Kaminský iz Zagreba u članku »Povlastice slobodnjacima u Podravini u sedamnaestom stoljeću« komparativnom analizom daje prikaz statusa slobodnjaka, zavisnih

seljaka na području Podravine, a u ono doba pograničnom području. U članku su analizirani i kasnije uspoređeni slobodnjaci Obreža (danas Bolfan), Subotice, Apatije, Velikog Bukovca, Đelekovca, Cvetkovca, Globočeca i Torčeca. Njihova važnost se ogleda u činjenici da su bili vrlo važan čimbenik oživljavanja posjeda opustošenih nakon osmanskih osvajanja.

Ovaj broj Podravine donosi i prikaze novih knjiga i časopisa, a taj dio počinje objavljivanjem netočnih podataka o osnivanju Jagnjedovca Hrvoja Petrića u povodu knjige Branke Gašparić »Jagnjedovečki spomenki«, Mali princ, 2006.

U nastavku isti autor daje prikaz knjige Vladimira Šadeka »Molvarska Podravina i druge teme: izbor studija i radova« u izdanju Općine Molve i Bibliotheca Scientiae Molvensis Društva za povjesnicu i starine Molve, 2008.

Hrvoje Petrić napravio je i prikaz prve monografije Šemovaca, »Šemovci - prilozi povijesti mjesta« Ivica Zvonara u izdanju Općine Virja - Mjesnog Odbora Šemovci 2007. godine.

Prikaz dviju brošura pod naslovom »Povijesna udruga Moslavina (Historical Association Moslavina)« te »Jelengrad kroz povijest i legende« sastavila je Tea Čonč.

Tomislav Krznar analizira sadržaje časopisa Socijalna ekologija - časopis za ekološku misao i sociologijska istraživanja okoline u izdanju Hrvatskoga sociološkog društva, to jest Zavoda za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, i to brojeve 1, 2 - 3 i 4, tiskane 2007. godine.

Prikaz i analizu sadržaja časopisa Ekonomska i ekohistorija - časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša, volumen III, broj 3, tiskanog u Zagrebu 2007. godine u izdanju Društva za hrvatsku ekonomsku povijest s temom broja »Ljudi i rijeke (vode)«, donosi Ljudevit Tropan.

Ivan Peklić iz Križevaca načinio je prikaz knjige »Križevački žrtvoslov« autora Đure Škvorca u nakladi Hrvatskog domobrana, Udruge ratnih veterana Zagreb i ogranka Križevci, tiskane u svibnju 2008. godine.

Silvije Jerčinović donosi pregled publikacije autora Suzsane Bacsí i Erna Kovácsa »Razvojne karakteristike prekograničnih regija« u izdanju Mikroregionalne multifunkcionalne i razvojne asocijacije Keszthely - Hévíz i Zapadnobalatonске radionice za društveno-znanstvena istraživanja, publicirane u Keszthelyu 2007. godine.

»Sjevernohrvatske teme IX., memoari podmaršala baruna Kneževića od Sv. Jelene, dosje Zrinski mauzolej« deveta je knjiga Zvonimira Bartolića iz istoimene serije, izašla u nakladi Matice hrvatske iz Čakovca 2008. godine, čiji prikaz i detaljnu raščlambu donosi Dragutin Feletar.

I na kraju, Mario Kolar osvrće se na održani znanstveni skup »Molve - ljudi, selo i okoliš u dugom trajanju«, koji je bio organiziran 27. rujna 2008. u povodu 350. godišnjice osnivanja današnjeg sela Molve i 15. godišnjice ponovnog osnivanja Općine Molve.

Silvije Jerčinović

Ekonomaska i ekohistorija
Economic- and Ecohistory

Časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša

Journal for Economic History and Environmental History

Volumen V. / Broj 5
Zagreb - Samobor 2009.
ISSN 1845-5867
UDK 33 + 9 + 504.3

Nakladnici / Publishers:

Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju
Society for Croatian Economic History and Environmental History
Ivana Lučića 3, HR - 10000 Zagreb
tel.: +385/1/61-20-148, fax: +385/1/61-56-879

Izdavačka kuća Meridijani
p.p. 132, 10430 Samobor
tel.: 01/33-62-367, faks: 01/33-60-321
e-mail: meridijani@meridijani.com
www.meridijani.com

Sunakladnici / Co-publishers:

Sekcija za gospodarsku povijest Hrvatskog nacionalnog odbora za povijesne znanosti Zagreb
(moderator: Hrvoje Petrić)

Međunarodni istraživački projekti: »Triplex Confinium - Hrvatska višegraničja u euromediterranskom kontekstu« (voditelj prof. dr. sc. Drago Roksandić) i Triplex Confinium - »Hrvatska riječna višegraničja« (voditeljica: doc. dr. Nataša Štefanec) Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Urednici / Editors-in-chief:

Hrvoje Petrić, Drago Roksandić

Uredništvo / Editorial Staff:

Dragutin Feletar, Željko Holjevac, Mira Kolar-Dimitrijević, Dubravka Mlinarić, Nenad Moačanin, Hrvoje Petrić, Drago Roksandić, Mirela Slukan Altić, Ivica Šute

Međunarodno uredničko vijeće / International Editorial Board:

Drago Roksandić - predsjednik (Zagreb, Hrvatska), Daniel Barić (Le Havre-Pariz, Francuska), Slaven Bertoša (Pula, Hrvatska), Zrinka Blažević (Zagreb, Hrvatska), Tatjana Buklijaš (Cambridge, UK), Boris Golec (Ljubljana, Slovenija), Hrvoje Gračanin (Zagreb, Hrvatska), Andrej Hozjan (Maribor, Slovenija), Halil İnalçik (Ankara, Turska), Egidio Ivetic (Padova, Italija), Silvije Jerčinović (Križevci, Hrvatska), Karl Kaser (Graz, Austrija), Isao Koshimura (Tokio, Japan), Marino Manin (Zagreb, Hrvatska), Christof Mauch (München, Njemačka), Kristina Milković (Zagreb, Hrvatska), Ivan Mirnik (Zagreb, Hrvatska), Mirjana Morosini Dominick (Washington D.C., SAD), Géza Pálffy (Budimpešta, Mađarska), Daniel Patafta (Zagreb, Hrvatska), Lajos Rácz (Szeged, Mađarska), Gordan Ravančić (Zagreb, Hrvatska), Marko Šarić (Zagreb, Hrvatska), Mladen Tomorad (Zagreb, Hrvatska), Jaroslav Vencalek (Ostrava, Češka), Milan Vrbanus (Slavonski Brod, Hrvatska), Zlata Živaković Kerže (Osijek, Hrvatska)

Grafički urednik / Graphic design:

Alojz Zaborac

Prijelom / Layout:

Meridijani, Hrvoje Herceg

Lektura / Language editing:

Aleksandra Slama i Dražena Santini

Za nakladnike / Journal directors:

Petra Somek, Hrvoje Petrić

ISSN:

1845-5867

Tisak / Print by:

Bogadigrafika, Koprivnica 2009.

Adresa uredništva / Mailing adress:

Hrvoje Petrić (urednik)
Zavod za hrvatsku povijest, Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb
e-mail: h.petric@inet.hr

Tiskano uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH i Koprivničko-križevačke županije
